

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Žďár nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou

517 23 Žďár nad Orlicí 148

Identifikátor školy: 600 097 668

Termín konání orientační inspekce: 19. – 20. březen 2003

Čj.:	096 89/03-5124
Signatura:	oi6bw105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Žďár nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací, která sdružuje základní a mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Ve školním roce 2002/2003 je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně doplňků čj. 25 018/98-22. Základní škola je jednotřídní. V prvním, třetím, čtvrtém a pátém ročníku se učí ve školním roce 2002/2003 celkem jedenáct žáků ze Žďáru nad Orlicí. MŠMT ČR udělilo pro školní rok 2002/2003 základní škole výjimku z počtu žáků. Ve školní družině je zapsáno ve školním roce 2002/2003 celkem jedenáct žáků. Provoz družiny vychází z potřeb žáků a jejich zákonných zástupců. V časovém rozmezí od 6:30 do 7:50 hodin a od 14:00 do 15:30 hodin je provoz mateřské školy a školní družiny společný. Samostatný provoz je v návaznosti na rozvrh žáků v době odpoledního odpočinku dětí mateřské školy.

Zřizovatelem příspěvkové organizace je Obec Žďár nad Orlicí, se sídlem na adrese 517 23 Žďár nad Orlicí 133.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovaným předmětům v základní škole
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupinách předmětů naukových a výchovných v základní škole
- podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole učí celkem dvě učitelky a jeden učitel v důchodovém věku. Ředitelka školy učí na 100% úvazek český a německý jazyk, matematiku, prvouku a výtvarnou výchovu. Splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Učitel učí na 18% úvazku přírodovědu, vlastivědu a prvouku. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v 1. – 5. ročníku nespĺňuje. Učitelka, která souběžně působí jako učitelka mateřské školy a vychovatelka školní družiny učí na 18% hudební a tělesnou výchovu a pracovní činnosti. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v 1. – 5. ročníku rovněž nespĺňuje. Ve školní družině pracují obě učitelky mateřské školy. Pro funkci vychovatelky školní družiny podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňují.

Při vedení pracovníků vychází ředitelka školy z každodenních osobních kontaktů takto malého kolektivu. Aktuální problémy jsou řešeny operativně. Kompetence pracovníků má ředitelka ujasněny, nejsou však zpracovány v písemné podobě. Není ustanoven zástupce ředitelky školy. Vzájemná komunikace a bezproblémové vztahy mezi všemi zaměstnanci školy přispívají k celkové příznivé atmosféře ve škole. Pedagogické rady a provozní porady jsou svolávány na základě zpracovaného plánu, nebo vycházejí z aktuální potřeby. Kontrola provozu je prováděna průběžně. O výsledcích a průběhu výchovy a vzdělávání má ředitelka školy soustavné informace. Kromě klasických hospitací získává přehled o práci celého kolektivu krátkými vstupy do výuky, pozorováním reakcí kolegů při řešení běžných záležitostí,

sledováním jejich práce v době mimo vyučování. Z hospitací a kontrol jsou prováděny písemné záznamy, nad kterými následně probíhá diskuze s konkrétním učitelem. Výsledky jsou analyzovány a jsou přijímána opatření. Hospitační činnost ve školní družině není prováděna systematicky. Ředitelka školy poskytuje metodickou pomoc a předává rady učitelce, která začala učit prvním rokem a nemá žádné zkušenosti s výukou.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá dle zpracovaného plánu. Převažuje účast na seminářích Pedagogického centra Hradec Králové zaměřených na rozšiřování poznatků o vzdělávání na 1. stupni, práci ve školní družině a problematiku spojenou s přechodem do právní subjektivity. K sebevzdělávání využívají učitelky i odbornou literaturu, časopisy a dokumenty týkající se legislativy.

Aktuální informace jsou sdělovány především ústní formou při běžných každodenních setkáních, na jednáních pedagogických rad a poradách. Důležité informace pro učitele i rodiče žáků jsou na nástěnkách. Rodiče dostávají informace o výsledcích žáků ve výchově a vzdělávání průběžně a na pravidelných rodičovských schůzkách.

V dokumentu Školní řád jsou zapracována jak práva, tak povinnosti žáků. Řád školní družiny je samostatným materiálem, který obsahuje především organizační záležitosti provozu. Časový harmonogram denního režimu mateřské školy a školní družiny je zachycen v dokumentu Vnitřní organizační řád. Velmi stručné informace o výsledcích vzdělávání a výchovy a o dalších aktivitách poskytuje Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002.

Základní škola je umístěna do jednopatrové budovy na okraji obce. Hlavní vchod je situován mimo silnici. Třídy základní školy, počítačová učebna a kabinet, který je současně ředitelnu, jsou v prvním poschodí. V přízemí je školní jídelna a zázemí pro činnost mateřské školy a současně i školní družiny.

Jedna ze tříd základní školy je přebudována v důsledku poklesu počtu žáků na cvičebnu. Problematické, z hlediska bezpečnosti žáků při cvičení, je upevnění televizoru a videa do kovové konstrukce, zavěšené od stropu. Dále je zde umývadlo, jehož umístění ve cvičebně rovněž není vhodné. Kromě hodin tělesné výchovy zde žáci tráví většinu času o přestávkách.

Počítačová učebna, vybavená z projektu PIII-Infrastruktura, není příliš využívána při výuce. Žáci se neseznamují s výpočetní technikou ani formou zájmové činnosti. Jeden počítač používá ředitelka školy pro zpracování dokumentace a administrativy.

Třída, ve které probíhá výuka, je dostatečně prostorná, světlá, svou velikostí vyhovující současnému počtu žáků. Žákovský nábytek je různé velikosti, typu a stupně opotřeben. Ve třídě je k dispozici zpětný projektor a radiomagnetofon, které nebyly při hospitacích využity. Názornost je zajištěna vlastnoručně vyrobenými kartami s přehledem učiva a tabelárními pomůckami. Pro všechny žáky jsou zajištěny ucelené řady učebnic a pracovních sešitů různých nakladatelství.

Ve školní družině je dostatečné množství hraček, společenských her, stavebnic a sportovních pomůcek. Ložnice mateřské školy není stabilní, prostor žáci využívají pro pohybové hry a sportovní aktivity (pozemní hokej, střelba na basketbalový koš).

Prostředí základní školy je udržované v čistotě a pořádku. Na nástěnkách a schodišti jsou vystavované výtvarné práce žáků.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají průměrnou úroveň.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a jsou celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Výuka je v souladu s učebním plánem schváleného vzdělávacího programu.

Kontrolovaná povinná dokumentace vedená školou průkazným způsobem zachycuje průběh a výsledky vzdělávání a výuky.

System kontrol naplňování učebních plánů a osnov je účinný. Analýza výsledků je v souladu s potřebami školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů matematika, český a německý jazyk, pracovní činnosti, tělesná výchova

V době konání orientační inspekce byl jeden učitel v pracovní neschopnosti a část hodin byla suplována. Hospitace byly provedeny u ředitelky školy a jedné učitelky. Ředitelka školy se svými zkušenostmi a odborným vedením podílí na metodické přípravě u učitelky, která učí prvním rokem.

V úvodu hodin učitelky žákům sdělovaly výukové cíle a předpokládaný průběh hodiny, zařazovaly písničky a vstupní motivaci. Žáci byli většinou aktivní, do výuky se zapojovali se zájmem a spontánně. Průběžná motivace a pozitivní hodnocení za dílčí splnění úkolů zvyšovaly zájem žáků o výuku a povzbuzovaly je k lepším výkonům. Zpětná vazba vycházela především z otázek, které zadávaly učitelky. Atmosféra v hodinách byla klidná, žáci jsou ukáznění a zvyklí na samostatnou práci.

Výuka probíhala v souladu s osnovami, které si učitelky rozpracovaly do časově tematických plánů. Všechny navštívené hodiny byly promyšlené a připravené, včetně pomůcek a tabule. Sledovaná výuka byla organizována s ohledem na specifiku práce se spojenými ročníky. V hodinách se střídaly činnosti pod přímým vedením učitelek a samostatná práce žáků. Struktura většiny sledovaných hodin byla vyvážená, odpovídala věku žáků i stanoveným výukovým cílům. Žáci pracovali především s učebnicemi, sešity, pracovními listy a pomůckami pro individuální práci. Časový sled výuky čtyř ročníků byl vyvážený, práce v odděleních probíhala plynule. Učitelky využívaly především frontální výuku s jedním ročníkem v kombinaci se samostatnou, zpravidla písemnou prací dalších ročníků. V prvním ročníku je pouze jedna žákyně. Její samostatná práce spočívala ve skládání různě tematicky zaměřených kartiček, analýze a syntéze slov, vybarvování obrázků a dalších aktivitách odpovídajících věku žákyně. Psychohygienické podmínky byly pozitivně ovlivňovány změnami činností, přiměřeným dialogem a přirozenou aktivitou žáků. Organizace hodin umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a dosáhnout úspěšného splnění zadaných úkolů. Učitelky pomáhaly pochopit význam získaných vědomostí v širších souvislostech.

Komunikace je založena na dobré znalosti žáků, jejich rodinného zázemí a tolerantním přístupu k nim. Žáci jsou vedeni k respektování dohodnutých pravidel komunikace, odpovídající péče je věnována rozvoji slovní zásoby a komunikativních dovedností. Verbální projevy učitelek byly přiměřené věku žáků, spisovné a srozumitelné, reagovaly na aktuální situaci.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Nejčastěji používaným nástrojem pro zjišťování výsledků vzdělávání jsou písemné čtvrtletní a závěrečné prověrky z matematiky a českého jazyka, které sestavila ředitelka sama a používá je několik let. Dále to jsou práce zadávané v průběhu celého školního roku. Ty jsou zaměřeny na ověření znalostí určitých tematických celků.

Komplexnější zpětnou vazbu poskytuje ředitelce i učitelce spolupráce se spádovými školami a zjišťování výsledků žáků, kteří přešli do 6. ročníku plně organizovaných škol. V současné době škola nepoužívá jiné evaluační nástroje.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech velmi dobré.

HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Realizace činnosti školní družiny

Ve školním roce 2002/2003 je v jednom oddělení školní družiny zapsáno všech 11 žáků základní školy. Činnost zajišťují dvě učitelky mateřské školy. V době odpoledního odpočinku dětí mateřské školy se jejich pracovní doba překrývá. Vždy střídavě je jedna s dětmi školní družiny venku a druhá je s dětmi mateřské školy. Provoz školní družiny je upraven podle potřeb a požadavků rodičů. Při organizaci režimu dne je respektováno hledisko společného provozu s mateřskou školou.

Povinná dokumentace školní družiny je vedena řádně, na předepsaných tiskopisech. Zápisy jsou průkazné, drobné formální nedostatky byly konzultovány a odstraněny v průběhu inspekce. Vychovatelky vypracovaly samostatný dokument Řád školní družiny, který obsahuje pravidla přihlašování a odhlašování dětí, organizaci činnosti. Další informace jsou uvedeny v Zásadách provozního řádu a materiálu Minimální preventivní program, jehož součástí je i měsíční plán práce a vymezení charakteristických zásad činnosti školní družiny. Všechny materiály jsou funkční.

Hlavní témata pro výchovnou práci školní družiny vycházejí z ročních období a specifík jednotlivých měsíců. V týdenním a denním režimu převládají činnosti odpočinkové, zájmové a rekreační. Zájmové útvary školní družina nenabízí. Vzhledem k omezeným podmínkám samostatného provozu, společnému zázemí a převážně společnému vybavení s mateřskou školou, doplňuje školní družina výchovně-vzdělávací program školy dílčím způsobem.

Realizace činnosti školní družiny je průměrná.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Sledované metody a formy práce vycházely z daných podmínek společného provozu s mateřskou školou. V ranní družině převažovaly odpočinkové činnosti. Děti si hrály s množstvím společenských, didaktických a stolních her. Využívaly prostor ložnice ke sportovním aktivitám. Hrály si s hračkami a stavebnicemi. Téměř při všech aktivitách byly děti z mateřské školy a školní družiny pospolu. Vztahy mezi nimi jsou kamarádké, vzájemně komunikují a spolupracují. V odpoledních hodinách, v době spánku dětí mateřské školy, převažovaly rekreační činnosti spojené s pobytem dětí venku. Většinou odcházejí na přírodovědnou vycházku nebo využívají zahradu kolem školy. V případě nepříznivého počasí tráví čas v herně mateřské školy. Musí brát ohled na spící děti ve vedlejší ložnici. Zařazována je četba knih, časopisů, hry a odpočinek. Režimové momenty jsou plněny v době oběda ve školní jídelně.

V týdenní skladbě zaměstnání jsou zařazeny vyváženě činnosti řízené ale i spontánní aktivity dětí. Při výchovně-vzdělávacích činnostech vychovatelky respektovaly osobnost žáků, velmi účinně podporovaly rozvoj tvořivosti, aktivity, spolupráce a vzájemné komunikace. Organizace pobytu dětí ve školní družině vychází z konkrétních podmínek a je aktuálně přizpůsobována potřebám dětí. Jsou respektovány současné trendy a požadavky na pedagogiku volného času.

Průběh činností ve školní družině je velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 22 690/2002-21 ze dne 3. 7. 2002 není v souladu se Zřizovací listinou čj. 307/2/2002 ze dne 25. 11. 2002. Liší se v právní formě a interpunkci v názvu školy.

Učitelky a vychovatelky připravují pro žáky řadu akcí, které obohacují vlastní vzdělávání a výchovu. Kromě návštěv divadla, kina, besídek a sportovních soutěží to jsou i společné akce s rodiči (společné tvoření na vánoční téma, vánoční posezení u stromku, Velikonoce-společné tvoření s rodiči, pomlázka, Dětský den). Z dalších akcí jsou to kaštanový den, vánoční strom pro zvířátka, karneval, otvírání studánek, Den Země. Společně i pro děti z mateřské školy jsou připraveny školní výlet a Velká honba za pokladem na závěr školního roku. Dále je zařazena návštěva budoucích 6. ročníků plně organizované základní školy, střediska ekologické výchovy Paleta v Pardubicích a průběžně účast na akcích pořádaných Domem dětí Sluníčko v Týništi nad Orlicí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 22 690/2002-21 ze dne 3. 7. 2002
2. Zřizovací listina čj. 307/2/2002 ze dne 25. 11. 2002
3. Udělení výjimky z počtu žáků ZŠ Žďár nad Orlicí Č.j. 16 139/02-22 ze dne 27. 3. 2002
4. Koncepce školy pro šk. rok 2002-2003, nedatováno
5. Školní řád ze dne 2. ledna 2003, razítko a podpis ředitelky školy
6. Řád školní družiny ze dne 2. ledna 2003, razítko a podpis ředitelky školy
7. Zásady provozního řádu Základní škola Žďár nad Orlicí, nedatováno
8. Vnitřní organizační řád pro školní rok 2002/2003
9. Řád cvičebny ze dne 17. 1. 2003, razítko a podpis ředitelky školy
10. Kniha úrazů ze dne 10. 1. 1997
11. Zápisy z pedagogických rad ze dne 19. 11. 2002 a 21. 1. 2003
12. Zápisy z provozních porad ze dne 17. 12. 2002 a 19. 2. 2003
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002, nedatováno
14. Třídní kniha ve školním roce 2002/2003
15. Třídní výkazy a katalogové listy ve školním roce 2002/2003
16. Hospitační záznamy z kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003
17. Tematické plány pro školní rok 2002/2003
18. Přehled výchovně-vzdělávací práce školní družiny ve školním roce 2002/2003
19. Zápisní lístky do školní družiny ve školním roce 2002/2003

20. Docházkový sešit do školní družiny ve školním roce 2002/2003
21. Minimální preventivní program cílové skupiny dětí z mateřské školy a školní družiny pro školní rok 2002/2003
22. Plán pedagogických a provozních porad, nedatováno
23. Individuální vzdělávací plány žáků ve školním roce 2002/2003
24. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola, nedatováno
25. Plán akcí na školní rok 2002-2003, nedatováno
26. Akce, významné dny MŠ a ŠD ze dne 13. října 2002
27. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
28. Pracovní náplň školnice ze dne 6. 10. 2002, podpisy školnice a ředitelky školy
29. Podkladová inspekční dokumentace, dotazník ředitelky před inspekci
30. Vzorky žákovských prací, prověrek a sešitů ve školním roce 2002/2003
31. Vysvědčení za první pololetí školního roku 2002/2003
32. Inspekční zpráva Čj. 091 375/00-1031

ZÁVĚR

Základní škola Žďár nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou zajišťuje vzdělávání a výchovu žáků 1. – 5. ročníku v podmínkách venkovské lokality. V současné době je problémem zajistit kvalifikovaně výuku. Ředitelka školy, která jediná splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, poskytuje metodickou pomoc oběma pedagogům a vychovatelkám školní družiny. Zájem o další vzdělávání, přátelské klima ve škole a odpovědná příprava všech učitelů na vyučování přispívá k velmi dobré kvalitě vzdělávání a výchovy.

Materiálně-technické podmínky základní školy se postupně zlepšují. Rezervy jsou ve využití počítačové techniky jak při výuce, tak v oblasti zájmové činnosti žáků. Prostorové a provozní podmínky limitují činnosti školní družiny. Zastupitelstvo obce vychází škole v rámci svých možností vstříc, dlouhodobé úsilí o zachování školy v obci se pozitivně projevuje na zlepšování prostředí a vybavenosti v celém zařízení.

Ve výchově a vzdělávání vycházejí učitelé ze specifík vyučování spojených ročníků. Na výuku čtyř ročníků souběžně se učitelé připravují odpovědně, zaměřují se na vyváženost práce v odděleních. Při nejčastěji využívaných metodách práce (řízený rozhovor, frontální způsob a samostatná práce) zohledňovali věk a specifické potřeby žáků. Pozornost byla věnována motivaci, vytváření optimálních podmínek pro individuální rozvoj žáků a budování studijních návyků. Výuka je vedena v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Činnost školní družiny vzhledem k daným podmínkám částečně doplňuje výchovně-vzdělávací funkci základní školy.

Od poslední inspekce došlo ke změně v počtu tříd. Vzhledem k poklesu počtu žáků je výuka organizována v jedné třídě se čtyřmi ročníky, což přináší komplikace v oblasti zabezpečení kvalifikovanosti učitelů. Byl vypracován řád cvičebny, není zcela dokončeno zabezpečení ochrany televizoru, osvětlení a umývadla ve třídě používané jako cvičebna. Přetrvávají zhoršené podmínky pro zajištění výuky atletiky a míčových her.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Martina Bělková

M. Bělková v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 28. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. 4. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jaroslava Bouchnerová

J. Bouchnerová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Královéhradeckého kraje	30. 4. 2003	096 86/03-5124
Obec Žďár nad Orlicí	30. 4. 2003	096 85/03-5124
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.